

USVOJENI TEKSTOVI

P8_TA(2016)0452

Djelovanje Europskog ombudsmana tijekom 2015. godine

Rezolucija Europskog parlamenta od 24. studenoga 2016. o godišnjem izvješću o djelovanju Europskog ombudsmana tijekom 2015. godine (2016/2150(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir godišnje izvješće o djelovanju Europskog ombudsmana za 2015.,
- uzimajući u obzir članak 15. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir članak 228. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir članak 258. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir članak 11. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir članak 41. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir članak 42. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir članak 43. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom,
- uzimajući u obzir Odluku Europskog parlamenta 94/262/EZUČ, EZ, Euratom od 9. ožujka 1994. o propisima i općim uvjetima kojima se uređuje izvršavanje dužnosti Europskog ombudsmana¹,
- uzimajući u obzir Europski kodeks dobrog administrativnog postupanja, koji je Europski parlament usvojio 6. rujna 2001.²,
- uzimajući u obzir Okvirni sporazum o suradnji zaključen 15. ožujka 2006. između Europskog parlamenta i Europskog ombudsmana, koji je stupio na snagu 1. travnja 2006.,
- uzimajući u obzir načela transparentnosti i integriteta pri lobiranju koja je objavila Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD),

¹ SL L 113, 4.5.1994., str.15.

² SL C 72 E, 21.3.2002., str. 331.

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o djelovanju Europskog ombudsmana,
 - uzimajući u obzir drugu i treću rečenicu članka 220. stavka 2. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za predstavke (A8-0331/2016),
- A. budući da je godišnje izvješće o djelovanju Europskog ombudsmana za 2015. predsjedniku Europskog parlamenta službeno podneseno 3. svibnja 2016. i da je Europska ombudsmanica Emily O'Reilly predstavila izvješće Odboru za predstavke 20. lipnja 2016. u Bruxellesu;
 - B. budući da se u članku 15. UFEU-a navodi da institucije, tijela, uredi i agencije Unije, kako bi promovirali dobro upravljanje i zajamčili sudjelovanje civilnog društva, pri svome radu koliko je god to moguće poštuju načelo otvorenosti djelovanja;
 - C. budući da se u članku 24. UFEU-a navodi da se „svaki građanin Unije može obratiti Europskom ombudsmanu imenovanom u skladu s člankom 228. UFEU-a”;
 - D. budući da je člankom 228. UFEU-a Europski ombudsman ovlašten primiti pritužbe u vezi s nepravilnostima u djelovanju institucija, tijela, ureda ili agencija Unije, s iznimkom Suda Europske unije u izvršavanju njegovih pravosudnih ovlasti;
 - E. budući da se u članku 258. UFEU-a utvrđuje uloga Komisije kao čuvarice Ugovorâ; budući da bi se zanemarivanje ili neispunjavanje te odgovornosti moglo smatrati nepravilnošću u postupanju;
 - F. budući da, u skladu s člankom 298. UFEU-a, institucije, tijela, uredi i agencije EU-a „imaju podršku otvorene, učinkovite i neovisne europske administracije”, te budući da se istim člankom u tu svrhu predviđa donošenje specifičnog sekundarnog zakonodavstva u vidu odredbi primjenjivih na sva područja administracije EU-a;
 - G. budući da članak 41. Povelje o temeljnim pravima propisuje da „svatko ima pravo da institucije i tijela Unije njegove predmete obrađuju nepristrano, pravično i u razumnom roku”;
 - H. budući da u članku 43. Povelje stoji da: „Svaki građanin Unije te svaka fizička osoba koja prebiva ili pravna osoba sa sjedištem u nekoj državi članici ima pravo prijaviti Europskom ombudsmanu slučajeve nepravilnosti u postupku institucija, tijela, ureda ili agencija Unije, osim Suda Europske unije kad on obavlja svoju sudbenu dužnost”;
 - I. budući da je Ured europskog ombudsmana, osnovan Ugovorom iz Maastrichta, 2015. proslavio svoju 20. obljetnicu, a pritom je od 2005. obradio 48 840 pritužbi;
 - J. budući da je prema istraživanju Flash Eurobarometer o građanskim pravima iz listopada 2015. 83 % europskih građana upoznato s time da kao građani EU-a imaju pravo podnijeti pritužbu Europskoj komisiji, Europskom parlamentu ili Europskom ombudsmanu;
 - K. budući da nepravilnosti u postupanju Europski ombudsman definira kao manjkavu ili krajnje lošu upravu do koje dolazi ako institucija ili javno tijelo ne djeluje u skladu sa zakonom, pravilom ili načelom kojim je obvezano, ne poštuje načela dobre uprave ili krši ljudska prava;

- L. budući da je svrha Kodeksa dobrog administrativnog postupanja spriječiti nepravilnosti u postupanju; budući da zbog svojeg neobvezujućeg karaktera taj instrument ima ograničene koristi;
 - M. budući da je visoka razina transparentnosti presudna da bi se dobio legitimitet i povjerenje u to da se odluke temelje na općem javnom interesu;
 - N. budući da nedostatak transparentnosti u dokumentima koji sa sobom nose velike posljedice za socijalno-ekonomski model EU-a i koji često imaju velike implikacije u području javnog zdravlja i okoliša, u pravilu stvara nepovjerenje među građanima i javnome mnijenju općenito;
 - O. budući da zviždači imaju glavnu ulogu u otkrivanju slučajeva nepravilnosti u postupanju, pa čak i političke korupcije; budući da ti slučajevi ozbiljno narušavaju kvalitetu naše demokracije; budući da se zviždači nakon toga često suočavaju s ozbiljnim problemima, a prečesto su izloženi negativnim osobnim posljedicama i to na više razina, ne samo profesionalnim već i kaznenim; budući da bi u nedostatku većih jamstava ta protekla iskustva ubuduće mogla obeshabriti pojedince da slijede etički put i prijavljuju nepravilnosti;
 - P. budući da je stopa usklađenosti s odlukama i/ili preporukama Ureda europskog ombudsmana u 2014. iznosila 90 %, što je za deset postotnih bodova više nego u 2013.;
 - Q. budući da se u istragama koje je Ombudsman otvorio 2015. mogu uočiti sljedeće glavne teme: transparentnost u institucijama EU-a, etička pitanja, javno sudjelovanje u odlučivanju EU-a, pravila tržišnog natjecanja EU-a i temeljna prava;
 - R. budući da je Odbor za predstavke aktivan član Europske mreže pučkih pravobranitelja; budući da je Odbor u tom svojstvu od Europskog ombudsmana zaprimio 42 pritužbe na daljnje razmatranje kao predstavke;
1. odobrava godišnje izvješće koje je Europska ombudsmanica podnijela za 2015. godinu;
 2. čestita gđi Emily O'Reilly na njezinu izvrsnom radu i neumornim naporima da poboljša kvalitetu usluga koje europska administracija pruža građanima; uviđa važnost transparentnosti kao ključne sastavnice stjecanja povjerenja i dobre administracije, što se vidi i u visokom postotku pritužbi u vezi s transparentnošću (22,4 %), zbog čega je riječ o najviše rangiranom pitanju; uvažava ulogu strateških istraga u jamčenju dobrog upravljanja i podupire one koje je u tom području dosad proveo Ured europskog ombudsmana;
 3. pozdravlja stalne napore Europskog ombudsmana da svojim prijedlozima Komisiji poveća transparentnost pregovora o TTIP-u; pohvaljuje to što je na temelju toga Komisija objavila brojne dokumente o TTIP-u i što je transparentnost tako uvrštena u jedan od triju stupova nove trgovinske strategije Komisije; ponovno ističe potrebu za većom transparentnošću međunarodnih sporazuma poput TTIP-a, CETA-e itd., kao što su to zatražili brojni zabrinuti građani u svojim predstavkama upućenima Odboru za predstavke; poziva na jače i opsežnije napore u tom pogledu kako bi se očuvalo povjerenje europskih građana;
 4. poziva Europskog ombudsmana da istraži u kojoj je mjeri uvođenje sigurnih soba za čitanje u skladu s pravom na pristup dokumentima i načelima dobre uprave;

5. podsjeća na to da je Uredba (EZ) br. 1049/2001 o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije počiva na načelu „najvećeg mogućeg pristupa”; stoga naglašava da transparentnost i pun pristup dokumentima institucija EU-a mora biti pravilo kako bi građani u potpunosti mogli ostvarivati svoja demokratska prava; ističe da se, kao što je već odlučio Sud Europske unije, iznimke od tog pravila moraju propisno tumačiti, uzimajući pritom u obzir primarni javni interes za objavljivanje i pravila koja nameće demokracija, veće sudjelovanje građana u postupku odlučivanja, legitimitet za upravljanje, učinkovitost i odgovornost prema građanima;
6. potiče Komisiju i države članice da ovlaste Europskog ombudsmana da izdaje izjavu o nepridržavanju raznih institucija EU-a Uredbe (EZ) br. 1049/2001 o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije, pod uvjetom da ti dokumenti nisu obuhvaćeni člankom 4. i člankom 9. stavkom 1. Uredbe; podupire ideju da Ombusman bude ovlašten donositi odluke o objavljivanju relevantnih dokumenata nakon istrage o nepridržavanju;
7. žali zbog toga što je revizija Uredbe (EZ) br. 1049/2001 u slijepoj ulici; smatra da bi se u tome trebalo napredovati bez daljnjeg odgađanja jer Uredba više ne odražava aktualnu pravnu situaciju i institucijsku praksu;
8. prepoznaje potrebu za transparentnošću u odlučivanju EU-a i podržava istrage Europskog ombudsmana o neslužbenim pregovorima između triju glavnih institucija EU-a (tzv. trijalog) te pokretanje javnog savjetovanja o tom pitanju; podržava objavljivanje dokumenata s trijaloga, u skladu s člancima 4. i 9. Uredbe (EZ) br. 1049/2001.
9. žali zbog toga što je Komisija Istražnom odboru za mjerenje emisija u automobilskom sektoru (EMIS) dostavila nepotpunu dokumentaciju, u kojoj su bile izostavljene informacije koje je Komisija smatrala nerelevantnima; poziva Komisiju da zajamči najveću preciznost u svojem radu i potpunu transparentnost dostavljene dokumentacije, u cijelosti se pridržavajući načela iskrene suradnje, kako bi se EMIS-u omogućilo nesmetano i efektivno izvršavanje ovlasti vođenja istrage;
10. podržava odlučnost Europskog ombudsmana da rad Europske središnje banke učini transparentnijim i usklađenim s visokim standardima upravljanja, a posebno kao članice Trojke/Četvorke koja nadgleda provedbu programa fiskalne konsolidacije u državama EU-a; pozdravlja odluku ESB-a da objavljuje popise sastanaka članova njezina izvršnog odbora; podržava nova vodeća načela za javne govore i uvođenje „razdoblja šutnje” koje prethodi sjednici Upravnog vijeća kada je riječ o tržišno osjetljivim informacijama;
11. prima na znanje status ESB-a i kao monetarne vlasti i kao savjetodavnog člana Trojke/Četvorke te poziva Europskog ombudsmana da zaštiti interese dobre uprave u tom jednom od najvažnijih europskih financijskih tijela;
12. poziva na veću transparentnost sastanaka Euroskupine, odnosno da se ona ne zaustavi na koracima koje je nakon intervencije Europskog ombudsmana već poduzeo njezin predsjednik;
13. podržava istragu Ombudsmana o sastavljanju i transparentnosti rada stručnih skupina Komisije; prima na znanje nastojanja Komisije da te skupine postanu otvorene javnosti i ističe da su potrebne daljnje mjere da bi se postigla potpuna transparentnost; ponavlja poziv Vijeću, pa i njegovim pripremnim tijelima, da se što je prije pristupi registru

lobista i da poveća transparentnost rada tih tijela;

14. podržava nastojanja Ombudsmana da lobiranje učini transparentnijim; žali zbog toga što Komisija ne želi objaviti detaljne informacije o sastancima s lobistima duhanske industrije; snažno potiče Komisiju da svoj rad učini potpuno transparentnim kako bi javnost stekla više povjerenja u njezin rad;
15. poziva Komisiju da sve informacije o utjecaju lobista, besplatno i u razumljivom obliku, učini lako dostupnima javnosti preko jedinstvene centralizirane internetske baze podataka;
16. poziva Komisiju da tijekom 2017. podnese prijedlog o u potpunosti obveznom i pravno obvezujućem registru lobista kojim bi se eliminirale sve rupe u propisima i donio u potpunosti obvezan registar svih lobista;
17. podržava nastojanja oko provedbe smjernica o transparentnosti lobiranja koje bi se odnosile ne samo na institucije EU-a već i na nacionalne uprave;
18. ističe zabrinutost građana u vezi s postupanjem Komisije u pogledu postupaka povodom povrede pred Sudom Europske Unije i nedovoljnom transparentnošću u važnim fazama procesa; naglašava da pravo na dobru upravu, kao što je utvrđeno u članku 41. Povelje o temeljnim pravima EU-a, podrazumijeva i obvezu na propisno obrazloženje u slučaju da Komisija odluči da neće pokrenuti postupak povodom povrede pred Sudom EU-a; pozdravlja stratešku istragu Europskog ombudsmana o sustavnim problemima uočenima u inicijativi „EU pilot“;
19. pozdravlja istragu koju je Ombudsman pokrenuo (predmet 0I/5/2016/AB) o postupanju Komisije, u svojstvu čuvarice Ugovorâ, s pritužbama o povredama u sklopu projekta EU Pilot; podsjeća na prethodne zahtjeve Odbora za predstavke u vezi s dobivanjem pristupa dokumentima projekta EU Pilot i dokumentima postupaka zbog povrede prava, s obzirom na to da predstavke često dovode do pokretanja takvih postupaka;
20. pozdravlja to što je Europski ombudsman nastavio istraživati slučajeve „kružnih vrata“ u Komisiji; prima na znanje činjenicu da je kao rezultat tih istraga Komisija pružila opširnije informacije o imenima viših dužnosnika koji su napustili Komisiju da bi radili u privatnom sektoru; potiče na češće objavljivanje imena i drugih podataka o tim osobama; nada se da će druge europske institucije i agencije slijediti taj primjer; pozdravlja spremnost Komisije da objavi informacije o radnim mjestima bivših povjerenika Komisije nakon prestanka obnašanja dužnosti; izražava veliku zabrinutost zbog toga što je bivši predsjednik Komisije g. Barroso imenovan na mjesto savjetnika i neizvršnog direktora u društvu Goldman Sachs International; poziva Ombudsmana da započne stratešku istragu postupanja Komisije u vezi sa slučajem „kružnih vrata“ u koji je uključen g. Barroso te izradu preporuka o načinu izmjene Kodeksa ponašanja u skladu s načelima dobre uprave i uvjetima Ugovora iz članka 245. UFEU-a;
21. podsjeća na to da je sukob interesa širi pojam od slučajeva „kružnih vrata“; ističe da je za postizanje dobrog upravljanja i ostvarivanje vjerodostojnosti pri donošenju političkih i tehničkih odluka presudno ozbiljno se pozabaviti svim izvorima sukoba interesa; smatra da se posebna pozornost na razini EU-a treba pridati imenovanjima kandidata na položaje u institucijama, agencijama i tijelima EU-a, uz visoke standarde i konkretne mjere koji otklanjaju svaku sumnju u postojanje sukoba interesa;

22. pozdravlja činjenicu da su 2015. sve institucije EU-a uvele interna pravila za zaštitu zviždača u skladu s člankom 22. točkama a) – c) Pravilnika o osoblju te na taj način ohrabrile uređeno prijavljivanje nepravilnosti; napominje da bi zaštita zviždača od odmazde mogla biti bolja; stoga snažno potiče donošenje zajedničkih pravila za poticanje na otkrivanje informacija i uvođenje minimalnih jamstava i zaštite za zviždače;
23. poziva na donošenje direktive o zviždačima kojom bi se utvrdili odgovarajući kanali i postupci za otkrivanje svih oblika prijestupa, kao i minimalna adekvatna jamstva i pravna zaštita za zviždače u javnom kao i privatnom sektoru;
24. pozdravlja uvođenje mehanizma za podnošenje pritužbi u vezi s mogućim povredama temeljnih prava u Frontexu, što se nadovezuje na tekuću istragu Ombudsmana o praksama koje se primjenjuju u Frontexu i državama članicama prilikom zajedničkih prisilnih povrata neregularnih migranata; pohvaljuje uvrštavanje takvog mehanizma u novu Uredbu o europskoj graničnoj i obalnoj straži;
25. pohvaljuje istrage Europskog ombudsmana o tome pridržavaju li se države članice Povelje o temeljnim pravima pri provedbi mjera koje se financiraju sredstvima iz europskih fondova, primjerice pri financiranju projekata u sklopu kojih se osobe s invaliditetom smješta u institucije umjesto da ih se integrira u društvo; snažno potiče Europskog ombudsmana da i dalje provodi te istrage kako bi se zajamčila transparentnost i dodana vrijednost projekata;
26. pozdravlja suradnju Ombudsmana i Europskog parlamenta u sklopu Okvira EU-a za Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom, posebno u pozivanju na cjelovitu provedbu Konvencije na razini EU-a i dodjelu dostatnih sredstava u tu svrhu; potvrđuje svoju punu potporu implementaciji Konvencije i poziva Komisiju i države članice da u cijelosti provedu Konvenciju na razini EU-a;
27. podupire napore Ombudsmana u bavljenju slučajevima u vezi s diskriminacijom, pravima manjina i pravima starijih osoba u sklopu seminara Europske mreže pučkih pravobranitelja na temu „Pučki pravobranitelji protiv diskriminacije”;
28. podupire nastojanja Ombudsmana da zajamči nepristranost Komisije u odlučivanju o pitanjima iz područja tržišnog natjecanja;
29. uviđa da je pravo građana na to da se pri donošenju politika EU-a čuje i njihov glas važnije nego ikad prije; pozdravlja smjernice koje je Ombudsman predložio za poboljšanje rada Europske građanske inicijative, posebno kada je riječ o utemeljenom argumentiranju razloga Komisije u slučaju odbijanja europske građanske inicijative; priznaje međutim da postoje znatni nedostaci kojima se treba pozabaviti i riješiti ih kako bi europske građanske inicijative bile djelotvornije; potvrđuje da se većom uključenošću građana u određivanje politika EU-a uvećava vjerodostojnost europskih institucija;
30. pozdravlja Ombudsmanov kontinuirani dijalog i uske veze sa širokim nizom institucija EU-a, uključujući Europski parlament, pa i s drugim tijelima, radi ostvarivanja administrativne suradnje i kohezije; isto tako pohvaljuje nastojanja Ombudsmana da uspostavi kontinuiranu i otvorenu komunikaciju s Odborom za predstavke;
31. uviđa potrebu za time da se agencije EU-a pridržavaju istih standarda transparentnosti,

odgovornosti i etičnosti kao i ostale institucije; pozdravlja važan rad koji je Europski ombudsman obavio u više agencija u EU-u; podupire prijedlog dan Europskoj agenciji za kemikalije da registrirani subjekti moraju dokazati da su učinili sve što je u njihovoj moći da izbjegnu pokuse na životinjama i pružiti informacije o tome kako izbjeći takve pokuse;

32. podržava preporuke Ombudsmana prema kojima bi Europska agencija za sigurnost hrane trebala revidirati svoja pravila o sukobu interesa i postupke u slučaju toga kako bi se zajamčilo propisno javno savjetovanje i sudjelovanje;
33. podsjeća na to da Ombudsman također ima mogućnost, a stoga i dužnost, da nadzire rad Parlamenta, i to u skladu s ostvarivanjem cilja dobre uprave za građane EU-a;
34. poziva na efektivno poboljšanje Kodeksa dobrog administrativnog postupanja donošenjem obvezujuće uredbe o tom pitanju tijekom aktualnog zakonodavnog saziva;
35. poziva Europskog ombudsmana da u buduća godišnja izvješća uvrsti kategorizaciju pritužbi koja su izvan njegova mandata, što bi zastupnicima u Europskom parlamentu dalo pregled problema s kojima se suočavaju građani EU-a;
36. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju i izvješće Odbora za predstavke proslijedi Vijeću, Komisiji, Europskom ombudsmanu, vladama i parlamentima država članica te njihovim ombudsmanima ili sličnim mjerodavnim tijelima.